

Historia CLXXXI

Gabriela Wąs

Rozmowy chrześcijańskie w nurcie reformacji

Legniccy i pruscy
ewangelicy wobec
wczesnoreformacyjnych
problemów

Wrocław 2011

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Fryderyk legnicki i Albrecht pruski — porozumienie na tle stosunku do reformacji	21
1.1. Więzi rodzinne Fryderyka i Albrechta	21
1.2. Początki kontaktów politycznych	25
1.3. Polityka Albrechta warunkująca współdziałanie z Fryderykiem	29
1.4. Powstanie więzi ideowych i politycznych między Fryderykiem i Albrechtem	43
1.5. Nawiązanie kontaktów między Schwenckfeldem i Albrechtem	60
Rozdział 2. Korespondencyjna wymiana poglądów między pruskimi i śląskimi zwolennikami reformacji w latach 1525–1528	68
2.1. Nawiązanie kontaktów korespondencyjnych	68
2.2. Wymiana opinii na temat idei reformacji schwenckfeldiańskiej w 1526 roku	77
2.3. Kontynuacja korespondencyjnej dyskusji w latach 1527 i 1528	92
2.4. Schwenckfeldiański i pruski krąg zwolenników reformacji	108
Rozdział 3. Konwersja Friedricha von Heydecka na spirytualizm schwenckfeldiański	121
3.1. Polityczny charakter misji Friedricha von Heydecka w Legnicy	121
3.2. Próba wywołania wymiany poglądów wrocławskich luteranów ze schwenckfeldianami	135
Rozdział 4. Patronat Friedricha von Heydecka nad spirytualizmem schwenckfeldiańskim w Prusach. Reakcja Kościoła pruskiego	150
4.1. Friedrich von Heydeck jako protektor schwenckfeldian	150
4.2. Synod w Kętrzynie w czerwcu 1530 roku	155
Rozdział 5. Próba reformacyjnej ireniki: kolokwium w Kętrzynie w grudniu 1531 roku	186
5.1. Zwołanie kolokwium kętrzyńskiego	186
5.2. Wymiana poglądów na temat Wieczerzy Pańskiej	194
5.3. Wymiana poglądów na temat słowa Bożego i słowa kazanego	207
5.4. Charakter i wyniki kolokwium w Kętrzynie	222
Rozdział 6. Wrocław, Wittenberga i Zurych wobec sporu schwenckfeldiańsko-luterańskiego w Prusach Książęcych	241
6.1. Nastroje w Prusach po rozmowach kętrzyńskich	241
6.2. Echa kolokwium kętrzyńskiego we Wrocławiu	246

6.3. Kontynuacja wymiany poglądów przez schwenckfeldian i włączenie się Melanchtona w spór ze schwenckfeldianami w Prusach	249
6.4. List otwarty Lutra do księcia Albrechta z 1532 roku	257
6.5. List otwarty zuryskich duchownych do księcia Albrechta z 17 czerwca 1532 roku ..	268
Rozdział 7. Spór ze schwenckfeldianami jako element polityki unifikacji wyznaniowej w Prusach Książęcych	274
7.1. Reakcja Albrechta na listy Lutra i duchownych zuryskich	274
7.2. Zmiany w polityce wyznaniowej Albrechta od 1535 roku	281
7.3. Sprawa proboszcza nidzickiego Jacoba Knothego	297
7.4. Wymiana opinii między proboszczem piskim Sebastianem Schubartem a biskupem Speratusem	304
7.5. Zmiana sytuacji schwenckfeldian po 1536 roku	315
7.6. List Hansa Friedricha Thumba von Neuburg z 15 czerwca 1537 roku	317
7.7. Opinia Johanna Doetschela z 1544 roku o schwenckfeldiańskiej chrystologii	324
7.8. Sprawa mieszczanina Johanna Erharda z Prabutów	326
Zakończenie	329
Wykaz skrótów	346
Bibliografia	347
Summary	363
Indeks osób	368
Ilustracje	375